

keinolla saataisiin Toveritar joka työlläiskotiin. Eikä meitä hävetä katsoessamme tuossa toveritarin etusivulla olevaa numeroa, kun se ei voi nousta tuohon kahdeksaan tuhanteen. Mikä siinä on syynä, että nuo samat numerot nousee ja laskee? Siinä on syynä meidän huolimattomuutemme, me emme perusta pitää huolta tehtävästämme, että kulkeisimme pistäisimme tienvarjilla olevaan suomalaiseseen taloon kysymässä jos hän haluaisi tilata Toveritarta. Tämä olisi parempi kuin se, että olemme turhan kunnian pyytäjää. Me olemme työlläisiä niin meidän tulisi ymmärtää, että olemme kaikki yhden arvoiset. Tämähän on yhteistoiminnassa tärkein pyrkä, joka meidän jokaisen tulisi ymmärtää, ettemme koskaan sanoisi näin, etten minä kelpaa, jos komitean kokoonkutsuja ei aina huomaisi kuka olisi komiteassa ja kuka ei. Tuleehan siitä vahinko yllänsä. Pitäisi ottaa kerta edes tämähän virka tehtäväksensä niin, että tulisi tuntemaan mitä on virka.

S—K—

ROSSLAND, B. C., CAN.

Lempi Autio:—

Eräs asian tuntija kirjotti Toverin numerossa 286 että mrs. Lilja sairasti mitä pahinta lailla hermotautila ja nyt hän vietiin pois, niin hän syyttää että omat kansalliset kielisten kanssa laittivat ja tekivät tämän kauteudesta tälle naiselle. Mutta se ei ole totta niin kuin sanot, että ei ollut kaikki oikein mitä tämä nainen toinil. Tällä naisella oli nyt naapurit joitain "kielisiä", kuten kaikki sanovat he olivat hyvät ihmisiä; kohtelivat hyvin tätä naista, joten kaikki tietää tälle naiselle ei ollut mitään hyvä kauvan. Ja sanot myös että hän syytti paholla sanoilla, vaan ei tehnyt mitään pahaa. Mitäs hän nyt toimii kun kaupunki hänet pois hommasi, ja etkö muista kun hän erään mieshenkilön päälle hyökkäsi repien tältä paldan päältä. Mitä väärästelet, vai teetkö sinäkin tätä sodan nimessä? Mikä sinua vaivasi sitte kun et enää viime aikoina laskenut huoneeseesi tätä naista? Teitkö sitä hänelle sulasta rakkaudesta? Niinhän valittivat tämän naisen sukulaiset tässä kesällä ettei tohdi nukkuaan yöksin hänen tähtensä, että jos tulee ja pitää tullen kämpän nurkkaan, ja puukkojahan tämä nainen oli uhannut ruveta lyömään ihmisten rintoihin. Tältä naiselta puutui siis paljon. Olet kyllä kunnosti osannut kirjottaa, joten sopii sanoa kuten ennen vanhassa maassa kun kirkosta tulit, että pastori piti korjan saarnan. Jos laulet tuntuu jälkeen eläväsi, niin älä toisia syytä. Sen naisen olet nähnyt täällä kolme vuotta, etkö ole hänen hyväksen hommannut mitään. Olet vain toisten kanssa tuuminut samoin että kun ei tuota kaupunki vie pois. Nyt sitte olet omantunnon valvoissa ja syytät senmoisia, jotka ovat kohtaneet jollakin hyvällä palalla nauttaa. Eräs mrs. kun oli sinua muistuttanut että etkö ole lukeut Toveritarta esim. Rena Mooneystä, joka saa viattomasti kärsiä, ja monta muuta, olet vain tuuminut, ne siellä joutaa istua, jolla on järkeä! Ei nämä Toveritarten palstat jouda ainakaan tämän pitemmälle, kai siitä on tehty selvää enemmän. Toveruudella vain

E...o.

TAPIOLA, MICH.

Piirränpä jonkun rivin Toverittareen alkani hauskoudeksi, kun niin synkät pilvet leijailevat elämäni taivaalla, muistuttan samalla, että koko luonto on taas syksyn helmaan valpunut. Jospa nyt olisi runoilija tai romaanikirjottaja, niin kirjottaisi elämäni kirjavan tarinan.

Elämä on taistelua ja erittäin on se sitä meille työläisnaisille. Monet kärsimykset, elämän vastoehdot ja yhteiskunnallinen sorto tekee elämän toisinaan kerrassaan sietämättömäksi. Talvi, tuo pitkä ja kylmä talvi täällä Michiganin ylälemkeellä tuo raskaita elämänuolia tullessaan, kun perheen elättäminen on kaikki yhden naisen niskoilla. Vaikka ei minulla olekaan kuin kaksi lasta jotka täytyy ruokkia, suojata ja vaatettaa. Mutta kun elinhuolto isäksi vielä toiset ihmiset kohtelua

laan ja puhellaan tekevät elämän vieläkin raskaammaksi.

Mieheni sairauden takia oli pakotettu siirtymään Suomeen ja hänen mukanaan meri, mitä varoja meillä oli veloista yli. Ja minä läin kahden lapsen kanssa taistelemaan puutetta vastaan. Jospa voisin nuo kaksi pienokasta kasvattaa terveiksi ruumiillisesti ja sielullisesti taistelemaan työväenluokan taisteleja parempien olojen saavuttamiseksi.

ANNA HEIKKINEN.

VANCOUVER, B. C.

Vancouverin s. s. o:n ompeluseuran kokouksessa 19 p. syysk. oli esillä seuraavat asiat: emännille annettiin evistykset, että mahdollisimman paljon jakaa käsittöä ulos ja ottaa selvä siitä onko kaikilla osastomme jäsenillä tilaisuutta avustaa meitä, vaan riippuuko kaikki työ vaan auttamasta jäsenestä. Kokouksissa on aina vaan ne yhdet ja samat henkilöt, joten heille karttuu aivan liian paljon tehtäviä. Päätettiin ottaa harjoiteltavaksi näytöskappale seuraavilla iltoina varten. Valittiin komitea joka valitsee sopivan kappaleen ja jakaa roolit.

Lasten ilmatat 14 p. syysk. onnistui kiitettävän hyvin. Näytelmä "Yhteislaulu" oli arvokas ohjelma numero. Myöskin kiitoksen ansaitsee puhe Paul Saastalta. Oli vielä ohjelmassa runoja laulaja ja lopuksi lasten piirileikki, jossa alkuseitkin olivat avustamassa. Kas sillä lailla lapset! Ottaa edeskinpäin niin innokkaasti osaa osaston toimintaan ja te vanhemmat tuokaa lapsenne kuulemaan ja näkemään työläisten omia pyrintöitä. Älkää kieltäkö heitä sillä sitte riippuu heidän tulevaisuutensa. Pian me vanhat väistämme syrjään ja kokonaan pois tästä maailmasta, joten lasten tehtäväksi jää alkamamme työ.

Joku sana sinulle Helle. Kuule älä hueli minua niin kovin rökiötä. Kuules, menoppäs sinä vuodeksi meidän, missä et kuule muuta kuin ikk-honkain huminaa ja joskus korpin räykkäntää ja kun sieltä palaat ihmisten ilmoille, niin sanotaan että otappas kynä kätteesi. Hoh! Mitäs siitä tulee, kun ei vielä ole edes onnistunut tutustunut kynään, että edes vanhat tuttavuuden turvissa paremmin menestyisi. Ja se altituen puntelin rullaaminen on ollut aivan joka kuukausi valvama. Mutta nyt aijon lähestyä kirjoella joka viikko.

SE VIRALLINEN.

PORTLAND, ORE.

Suuri unioiden kokous oli viime perjantai-iltana uudessa tilavassa auditoriumissa. Kokouksen henki oli varma todistus siitä, että maailma todellakin siirtyy suurin harppauksin eteenpäin. N. k. vaihoillista työväenjohtajia ja järjestöjä ei ole enään olemassakaan. Kokouksessa m. m. hyväksyttiin ponsi, jossa lahvanikkarit lupaavat tehdä työtä hallitukselle kohtuullisilla palkoilla ja ottaa koko työn johdon käsinsä, poistaa kaikki tarpeettomat kirjurit ja pomot ja kirjanpitäjät ja liikevoiton, jos hallitus ottaa lahvaistamot yksiväisiltä kapitalisteilta hallituksen haltuun.

"Neljän minuutin miehiä" saa nykyään kuulla ilkkuvakava teattereissa, jotka joka näytöksen alussa puhuvat neljä minuuttia selostaen nykyisen maailman sodan nykyistä tarpeista, joka on autokratian ainaseksi maailmasta hävittäminen, eli taistelu autokratian ja kansanvallan välillä, kuten nämä "neljän minuutin miehet" sen selittävät. Jos olisi kunnollisia puhujia, niin olisi siinä tilaisuus tehdä hyvää kasvatustyötä.

"Sosialismi valtaan sodan loputtua" kaikkien yhteisestä suostumuksesta, kuuluu eräs portlantilainen kapitalisti sanoneen. Kirjotus on selkeää ja kapitalistein ei muuta tarvitse kuin lukea ja tietää että heidän vuoronsa tulee pakosta suostua. Joten he alkavat jo ajoissa myöntelemään, ettei tuo pakko, sitten kuin se tulee, tuntuisi niin kovin pakottavalta. Asia kai on niin huilusti, että horman mylly on päässyt lauhamaan eikä sitä kukaan voi pysäyttää ennenkuin se on jauhanut koko kapitalistisen maailman niin hienoksi ettei siitä ole mitään jällellä. — AKKA.

KUVIA KIRJAVASTA IHMISELÄMÄSTÄ

Tämä sarja kuvia elämästä on yhtä loppumaton kuin elämäkin. Kun se nykyiseltä kirjottajalta katkeaa, voi sitä joku toinen jatkaa.

5.

Hauta oli äsken umpeen luotu. Sen alla lepäsi uljas Saksan soturi. Nuori ja kaunis vaimo, "sotamorsian" itki kummulla katkerasti. Lyhyt ja huumaava oli heidän onnensa ollut. Nyt se oli haihtunut. Todellisuus oli katkera... katkera...

Sanoma soturin kuolemasta on ehtinyt myös hänen kotiseudulle. Haudalle saapuun itkemään toinenkin nainen. Hieman vanhempi edellistä, mutta nuori häkin. Mukanaan on hänellä parin vuoden vanha lapsi.

— Kuka olet sinä? Oletko hänen sisarensa? kysyy edellinen. toinen pudistaa suruisesti päätänsä kyynelien virratessa poskipäiltä.

— Kuka sitten olet ja miksi tulet itkemään minun mieheni haudalle?

— En tule itkemään sinun, vaan oman mieheni haudalle, vastaa toinen.

— Ei, ei. Se ei ole mahdollista. Tämä on minun vihivän mieheni hauta. Mene pois sinä. Millä todistat, että tämä on sinun miehesi hauta, sinä 'kaukainen munkalainen'?

— Tässä on todistukseni, sanoo vanhempi nainen, osottaen lasta. Olen tämän kuolleen miehen laillisesti vihitty vaimo. Toinen katsoo lasta ja puhkeaa eutista hillittömämpään itkuun. Lapsi on hänen kuolleen rakastettunsa elävä kuva.

Vanhempi nainen puristaa lastaan rintansa vastaan ja häkin itkee, itkee rajusti.

— En epäile enää, etteikö hän ollut myöskin isäni miehesi, sanoo nuorempi. Surumme on yhteinen. Anna minulle lapsi edes yhdeksi päiväksi, että saan jälleen katsoa mieheni rakkaita kasvoja.

— Lapsi on minun, minun. En luovu hänestä päiväksikään. Hän joka lepää tuossa, oli minun mieheni, ennenkuin hän oli sinun miehesi. Minä siis pidän lapsen yksin. Pidä sinä tämä hauta.

Vanhempi nainen poistuu lapsen kanssa, nuorempi jäädä itkemään hautakummulle.

Nuori aviopari oli elänyt muutaman kuukauden onnellista aviolaamaa. Onnensa ensi hetkinä olivat he unohtaneet kokonaan muun mailman ja elivät ja nauttivat vaan keskinäisestä onnestaan.

Mutta kaikessa kaipaa elämä vaihtelua. Miehelle muistui entiset toverit mieleen ja tuli halu heitäkin mennä tapaamaan. Kylähän sitä aina vaimonsa kanssa seurustella saapi, varsinkin nyt, kun se on oikein laillisesti oma. Ja eräänä iltana mies meni tapaamaan entisiä poikuuspäiviensä tuttavita.

Myöhään, hyvin myöhään yöllä hän palasi, inhottava kapakan katu mukanaan. Vaimo asian

huomatuaan ei ilmaissut, että hän oli hereillä ja miehellekin oli mielisempi, että vaimo nukkui eikä tiennyt miten pahoin juovuksissa hän oli.

Eikä vaimo aamullakaan ilmaissut tietävänsä miehen yöllistä seikkailuista mitään. Hymyili vaan ja oli niin miellyttävä kuin taisi ajatellen, että ne entiset tavat ja entinen seurapiiri kyllä ajanoloon tulee miehelle vastenmieliseksi, kunhan koti on aina miellyttävä, että sille hyvin viihtyy.

Eikähän mies ensimmältä kovin usein juopuneena tullut kotiin. Mutta vähitellen alkoivat nämä tapaukset tapaantua tiheämmin, eikä mies enää yrittänytään juopotteluhaluun vaimoltaan salata.

Ja mitä enemmän mies juopoteli sitä itsekäämmäksi hän kävi. Hän alkoi haukkua vaimoaan siitä, että saa muka laiskana elättää. Lapsiakin syntyi niin taajaan kuin luonto salli, joten ansiot olisi kipeään kotona tarvittu. Siksi vaimo alkoi ansaita rahaa neulomisella, minkä hän taloustöiltään kerkesi, että sai itselleen ja lapsille vaatteita. Ensimmäinen lapsi täytti vasta kahdeksan vuotta silloin kun kuudes syntyi maailmaan, joten ei siinä äidillä ollut paljon ansiomahdollisuuksia.

Ja niin kului avioliiton ensimmäiset yhdeksän vuotta, yhdeksän pitkä piina-vuotta vaimolle, joka aina vaan koetti hymyillä ja rakkautella kohdella miestä aina toivoen, että mies joskus järkiintyy ja parantaa tapansa.

Mutta vaimon hermosto ei ollut sentään kaikkein kestävä. Vuosien kuluessa oli se äärimmilleen jännitetty. Taaskin oli mies tullut yöllä sikahumalassa kotiin. Tuntui kuin ei enään voisi sitä sietää. Elämä oli niin painava, että ei hän voinut olla huoneessa, vaan koetti tyynnyttää tunteitaan ukkosalla.

Hetken kuluttua hoippuu mies ulos ja ärjää

— Mikä s—na sua vaivaa, kun et tule tuota kakaraa ottamaan, kun se räikky, ettei saa nukkua. Ja laita siivoamaan tuo oksennus ettei tupa haise kuin sikolätti!

Silloin pääsi vaimolta katkera nauru, josta mies vähän hätkähti. Hän oli aina vastaukseksi saanut noyrän "jaa".

Hetken aikaa katselivat mies ja vaimo toisiaan kasvoista kasvoihin. Vihdoin vaimo virkkoi:

— Tästä hetkestä alkaen saat itse hoitaa kakarasi, itse siivota oksennuksesi, itse hoitaa taloutesi. Minä en enää jaksa. Kärsivällisyyteni on kerrassaan kaikki. Minä olen kärsinyt tätä yhdeksän vuotta, niinkuin tiedät. En ole koskaan sinun mieltäsi loukannut edes kysymällä missä olet ollut, vaikka minin aikaan yöstä olet kotiin tullut. Ja kuten jo kuulit: en koske enään mihinkään. Olen niin äärimmäisen hermostunut, etten jaksa. Tahdon levätä tämän lopun päivää saadakseni järkeni selväksi ja huomenna menen ottamaan selvän laillista tietä josko olen pakotettu tällaista kidutusta kärsimään elinikini... Juomasta ja hurjastelemasta en sinua kielä, sillä sinulla on kyllä järkeä